

Stavba stránek v časopise

Mediální projekt –
mezioborová spolupráce
Zpracování obrazu a textu
Bohumila Broumová

Druhy časopisů – podle zaměření

- publicistické
- životní styl – lifestyle
- společenské
- pro děti a mládež
- oborové

Druhy časopisů – podle periodicity

- týdeníky
- čtrnáctideníky
- měsíčníky
- dvouměsíčníky
- občasníky

Téma hodiny

V dnešní hodině se naučíme základní stavbu stránek.

Stránky v časopise mají přesně danou strukturu, aby se čtenář dobře orientoval v textu.

Rubriky v časopise

- editorial (slovo šéfredaktora)
- obsah
- tiráž (kdo se na časopise podílel)
- reportáže
- rozhovory
- příběhy
- aktuality
- fejetony
- komentáře

Struktura stránek

- záhlaví – rubriky
- stránkové číslice
- nadtitulek
- titulek
- podtitulek
- úvodník
- vlastní text
- mezititulky
- citace
- popisky
- zdroj

Záhloví, nadtitulek a titulek

KOMENTÁŘ

TEXT BOHUMIL PEČINKA

KRESBA VÁCLAV TEICHMANN

Vznikající vláda premiéra Sobotky se profiluje jako přechodná struktura

Viditelná a neviditelná vláda

Ještě žádná vládní koalice v den shody na Svém programu nezačala existenci tím, že dva silnější členové

ké chování je typické, že zde cítí sílu a rozumí síle. A přesně tu dnes vidí u Babiše.

Jsou okamžiky, a není jich málo, kdy Andrej Babiš má střídavě pod kontrolou 91 nebo 94 mandátů, čímž je neformálním králem Po-

přechodná struktura. Bohuslav Sobotka vzhledem k bídnému volebnímu výsledku a rozkolu ve vlastní straně musí vytvořit tuto vládu za každou cenu. jako protiváhu Babišovi sem od počátku vtahuje lidovce. Ti ho však zatahu-

terstvu zemědělství) mohou v případě vydávání majetků odpustit církvím, pokud nemají dostatečné doklady. Jak se ukazuje z prvních měsíců vydávání majetků, lesů a polností, je často sporné, o co církvev přišla už při velké pozem-

Zápatí – stránková číslice

94 poslanců), pro

m přišli jiní, přišel

lon – ideál krásy se →

6 ▷ REFLEX 51–13

REFLEX 51–13 ◁ 27

3 řádky

12 mm

Titulek a úvodník (perex)

VÁNOCE V ČESKÉM GULAGU

Před šedesáti lety bylo v Československu vězněno z politických důvodů více než jedenáct tisíc lidí. Ke konci padesátých let jejich počet klesl ke čtyřem tisícům, **FRANTIŠKA ZAHŘÁDKU ALE KOMUNISTÉ PUSTILI NA SVOBODU TEPRVE V ZÁŘÍ 1962**. Nepomohli mu ani četné žádosti o milost, které jeho matka adresovala prezidentské kanceláři, ani velká amnestie v roce 1960. V nesvobodě strávil třináctery Vánoce.

Titulek a podtitulek

TEN ADRENALIN

**S JAROSLAVEM HRUŠKOU O ORGANIZOVANÉM
ZLOČINU, NÁPRAVĚ POLICIE A BIOFARMAŘENÍ**

Autor

REPORTÁŽ

TEXT DANIEL KAISER
FOTO PAVEL HOFMAN

KOMENTÁŘ

TEXT BOHUMIL PEČINKA

Vznikající vláda premiéra Sobotky se profiluje jako př

Viditelná a neviditelná

Ještě žádná vládní koalice v den shody

ké chování je typické, že zde cítí sílu a rozumí síle. A přesně tu dnes vidí u Babiše. přechodná struktura Sobotka vzhledem volebnímu výsledku

ou odpovědí, proč se něco stalo, totiž je: lž se nepamatují. Je to sice třeba jen rok, le svědky či případné pachatele zachvazuje skleróza. Tak se stalo například soudci Vlastimilu Matulovi, který si nemůže zpomenout, jak vlastně rozhodoval v pří-

počinout. Anebo přijít k úplatkům? Oběma tématům se věnujeme uvnitř tohoto čísla.

Přidejme ale ještě třetí příklad. Radnice Prahy 6 se rozhodla poslat stamiliony korun ze svého rozpočtu do podezřelé firmy Key Investments a dnes hrozí, že

Vážení čtenáři, příjemné a inspirativní čtení vám přeje

MAREK STONIŠ
ZÁSTUPCE ŠÉFREDAKTORA

Základní text a mezititulky

drej Babiš neodpustili útoky na lidovou stranu za její požadavek tří ministerstev. O co se tady vlastně hraje?

Za scénou

Šest týdnů po volbách se politická situace vyprofilovala tak, že zde máme dvojí vládu – na scéně a za scénou. Na scéně, jak nám ji například zprostředkovává permanentní zpravodajství ČT24,

přestane bolet!"

Rok morální paniky

Causa „Rezník má chuť na slávíka“, která na sklonku roku otrásla především sociálními sítěmi,

ých seriálů

moc peněz a lidi jako blbci, co to kožich ze stříbreriál **SANITKA 2**. co si mnoho lidí od pojmem dobrý postavy v oveo obrazovce sem rají dramata, zač kolem nich dramaticky krouží kamerou, díky čemuž nevíte, z čeho se vám se chce zvracet víc. K tomu pár roztomile debilních čecháckovských představ o tom, jak to dnes chodí ve světě, a máte dílo, jež by bylo

je důvodem, proč dělám všechno, co dělám,“ vyjádřil se po zpěvákově smrti na Twitteru Julian Casablancas, frontman kapely The Strokes. V říjnu prostě odešla jedna z nejdůležitějších osobností rockové historie.

Kupka V Národní galerii

Kupkovská výstava **CESTA K AMFOŘE** v Salmovském paláci na Hradčanském náměstí v Praze nám mohla alespoň na chvíli (na tři měsíce) poskytnout iluzi, že Národní galerie je tím, čím bychom si přáli, tedy důstojnou institucí, jež fundovaně rozvíjí a inspiruje místní výtvarné prostředí.

Citace

prohlídek jam prováděli takové ty opravy, co za provozu nejdou udělat: vyměňovali jsme ventily, pokládali koleje a výhybky, které vznikaly přes týden za pochodu při ražbě, se teď upevňovali tak, aby odpovídaly předpisům.

Korekce

Na Vojně jsem zažil nejhorší momenty z celých mých třinácti let za katrem. Nebyla mi tu povolena jediná návštěva a po většinu pobytu jsem měl zakázané i přijímat a po-

dobré chování. I pracovní výkony jsem měl dobré, při fárání jsem většinou plnil na sto procent.

Tady je bývalý kulturák. Konala se v něm hlavně politická školení. Ale byly i doby, kdy byla povole-

HORNÍK, KTERÝ SPLNIL NORMU, MĚL DENNÍ DÁVKU 33 DEKA CHLEBA. JINAK JEN 20 DEKA.

Tak na mě udělali boudu. Obvinili mě z přípravy útěku, zavřeli mě do korekce, kde jsem strávil

ná táborová hudba. Měli jsme na Vojně orchestr se známým kapelmajstrem Borisem Masopus-

zlodějka. „Pracovníctvích a kožešnic-ostně i jinde. Dlouho ekli mu, že s těmito oduje. Když poznal užil hodně vydělámatku z její neblahé obodit. Nikdy se mu úplně. Matka velmi nikoli z potřeby, ale pocit vzrušení, který zažívala. Najednou jí domech dělal „zed“, neprovalil.

ak ji nazýval), měla povícero, k jedné i kino. Brávala mačasto s sebou, milo-nejrůznějších podob,

a vytapetovat byt a zařídit ho s minimální výbavou. Režíroval. Samozřejmě šermoval, skákal

ZAČÁTKEM 60. LET HO POSTIHLO NĚKOLIK BOLESTNÝCH ZTRÁT. NEJDŘÍVE MU ZEMŘEL OTEC ALFRED, POTOM STARŠÍ BRATR HENRI.

jako akrobat a jezdil na koni. V druhé polovině svého života dokonce nazpíval desku a napsal několik vzpomínkových knih.

a zahrnovalo širokou škálu postav – od velkých rolí tragických přes role milovnické až k rolím

bezmála burleskním. Vždy mělo dvě tváře, jež se navzájem prolínaly a doplňovaly: divadelní a filmovou. Znali jsme jen tu filmovou.

komerce. Ano, ale přes ni oslovil milióny srdcí. A vytvořil pro ně obraz hrdiny, který v nich zanechal stopu, touhu se mu podobat, nebo se jeho příkladu alespoň přiblížit. Lze si přát víc?

Vděčil za to jistě scénáristům, režisérům, producentům, svému talentu. Ale nepochybně i svému zjevu, jenž byl mimořádný. Byl si toho vědom a později a později se nad tím zamýšlel: „Krása... Nejdřív si všichni představovali, že se jí chlubil, později, že jí trpím. Oba názory jsou ale absurdní. Především proto, že jsem si nikdy nepřipadal hezký. To není falešná koketérie. Kdyby mě příroda obdařila dokonalou krásou, nikdy

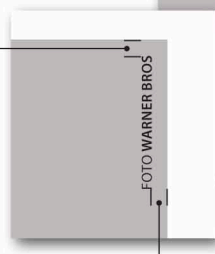
Popisky a zdroje (kredity)

11 pt.

„Kluci, to je paráda.“ prohlásil František Zahrádka, když se v bývalém lágru spustila hustá vánice

tři kluků a konali, chudáci, svoji hnuli buzeraci, co se odehrávala cházel jsem touhle branou
potřebu. To bylo na většině l
stejný. Teprve od roku 195
na ubikacích stavěly umýv.

1,5 mm

1,5 mm

1,5 mm

FOTO WARNER BROS

FOTO WARNER BROS

GRAVITACE – v mnoha ohledech revoluční
thriller z vesmíru, žhavý kandidát na Oscara

na něj přišlo přes půl miliónu lidí,
což lze v době krize kinodistribu-
ce považovat za výsledek takřka
revoluční.

zpravidla dost špatné muziky),
ale „**SELFIE**“, což v angličtině
značí autoportrét pořízený chyt-
rým mobilem nebo webkamerou.

a

a

a

Grafická úprava stránek

- **Titulek** musí být v kontrastu s ostatním textem, jak obsahově, tak emočně
- **Úvodník** (perex) – větší písmo než je text cca o 3. stupně (stručné sdělení tématu článku)
- **Citace** – zvýrazněná kdekoliv v textu
- **Popisky** – malé písmo (cca 8–9 bodů, bold)
- **Zdroj** – malým písmem (cca 6–7 bodů) zpravidla za článkem nebo svisle u obrázku (autorská práva)

Grafická úprava stránek

- **Sazba hlavního textu** bývá převážně trojsloupečná – text cca 9–10 bodů. Pro větší množství textu používáme zpravidla serifové písmo (je dobře čitelné – serify udržují oči čtenáře v jedné rovině)
- **Otvírací foto** – největší obrázek na začátku článku (odpovídá obsahu článku – emoční nebo vypovídající hodnota)
- **Ostatní foto** by mělo být v kontrastu s otvírací fotkou (jde-li, vytvořit příběh)
- **Curriculum Vitae** – převážně bývá v podtisku nebo v rámečku

VZESTUP A PÁD MUŽŮ CHRÁMU

Nelze říci, že by se, co se hnusnosti týče, následující příběh nějak vymykal z dějin křesťanské Evropy. Avšak rozhodně patří k nejpobláznějším. Ozvláštňuje jej vysoký stupeň obestřenosti legendami, pověstmi a tajemstvími. Tajemní **TEMPLÁŘI!** Jejich konec začal přesně před sedmi sty lety, 13. října roku 1307.

Papež Mikuláš IV. vyhláší po pádu Akkonu novou křížovou výpravu. Žalostlivci důvodů porážky na Východě uvedl rozpoký mezi templáři a johanity a chtěl oba řády sloučit.

Poutníci u jedné z bran Jeruzaléma

Začátek toho příběhu lze datovat rokem 634 našeho letopočtu, jímž začala dohned dech beroucí islámská expanze. V tom roce muslimo-

vé dobyli celou Arábii, za pár let se zmocnili Sýrie, po roce 650 překročili na severu Kavkaza a na východě postupovali až k pohorí Hindúkus.

Král Ludvík IX., řečený Svätý, se vydává na křížovou výpravu

Bernard z Clairvaux káže o druhé křížové výpravě

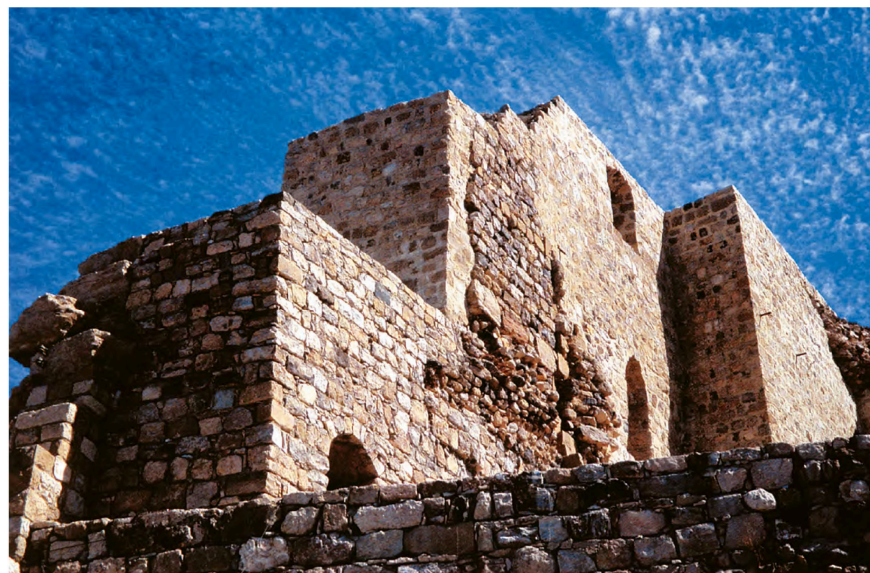
Na počátku 8. století už dobyli Ša-
kent a celou Střední Asii, obsadili
severní Afriku a pronikali přes
Španělsko do Francie. Jednotčím
prvkem takto vzniklé obrovné,
byť politicky takřka nesjednotitel-
né muslimské moci byla oslnivá
arabská kultura, včetně velkolepé-
ho rozvoje arabské vědy.

Evropa v době muslimského vý-
boje s pomocí křesťanské ideologie
teprve tápavě povstávala z trosk
antického světa. A přitom už v roce
638 chalífa Omar I. dobyl al-Kuds,
důležitý kulturní město, hebrejský
Jerusalim, v němž pak chalífa
Abd al-Malik na místě slavného
Salamounova chrámu postavil
muslimskou svatyni, kamenný
dóm, dokončený r. 691. Nejposvát-
nější místo křesťanů padlo do ru-
kou muslimů! Křesťané tuto hanu
trpěli po staletí, až v r. 1095 vyzval
papež Urban II. ve francouzském
Clermontu západní křesťanstvo
k osvobození „svatě půdy, na níž
vstoupili psi“. Za vřazení jinověr-
ců Jeho Svátost křesťanům zaru-
čila odpuštění svých hříchů. A tak
zatímco se na nebesích usedavě
rozplakal naivní snilek Ježíš, který
nikdy nepochopil, co je člověk zač,
a pece ho vykoupl svou draho-

cnou krví, křížáci se v létě roku
1096 s výkřikem: „Bůh tomu chce!“
vydali osvobozovat.

LUP JE TŘEBA CHRÁNIT USILOVNĚ

Historikové se stále nemohou
shodnout, co křížáci přimělo
opustit své domovy a vydat se do
krajů, o nichž neměli žádné nebo
jen mlhavé představy, a vyslovili
o tom už řadu zajímavých, často
zecla si odporující teorií. Ať už
však křížáci na Východ hnalo co-
koliv, vždy v tom byla řádná porce
chuti zazažbijet si a nakrást, to vše
svatě s papežským pozhénáním.
Neboť když pak „bratři milí“ (jak je
oslovoval papež) Jeruzalém dobyli,
dřív než na děkovnou bohoslůžbu
ve jménu Syna Otce (hlásajícího po-
koj a mír) chvátali loupit a vraždit,
takže Svaté město utopili v úrodné
krvavé lázni. Snad ani není třeba
připomínat, že nevráždili jen mu-
slimy, nýbrž všechno živé, na co
padli – židy, křesťany, ženy, děti.
Následky hrůz byly tragické, to, co
se dalo při dobytí Jeruzaléma (a pak
i v dalších letech), také natvrdo
zatvrdilo muslimy proti křesťan-
ům. Navíc, když křížáci později
dobyli a vyplenili Konstantinopol,

Tento křížácký hrad východně od řeky Jordánu umožňoval kontrolovat trasu z Damásku do Egypta a Mekky

nepřeklenutelně tak vyhloubili
příkop mezi východními křesťany
ortodoxními a západními křesťany
římskými. Vítězství západního
křesťanství nemohlo být velkole-
pější – všude nenávisť a hrůza.

Úspěch první křížové výpravy
se zdál dokazovat sílu křesťanské-
ho boha, jenže bůh nebyl v dobré
kondici pořádku. Jeho síla časem
ochabovala a lup bylo třeba bránit
stále usilovněji. A právě to byla
příhodná chvíle pro vznik duchov-
ních rytířských řádů – roku 1119
templářů, o rok později johanitů
a až r. 1190 k nim přibyl řád němeč-
kých rytířů svatě Panny Marie.
Mýšlenka jakési „domobrany“
v dobyté zemi údajně pochází od
francouzského rytíře jménem
Hughes de Payns, k němuž se při-
pojilo dalších osm rytířů. Tak řád
rytířů Templu (= chrámů) spatřil
světlo světa. Kdo by se odvážil po-
pírat, že ve svých bílých pláštích
s červenými osmihrotym křížem
na levé straně prstou svět zrodil?
Ale nejen tento estetický křídlo je
pozoruhodný. Ještě pozoruhodně-
jší bylo naprosto jediné spojení
vojáka a mnicha v jedné osobě,
v osobe templáře. Tito mnichov-
tíři skládali slib chudoby, čistoty

a poslušnosti (vrchním šéfem byl
velmistr) a ve svých domech žili
jako skuteční řeholníci – společně
jedli v jídelně (refektori), spali ve
společné místnosti (dormitáři)
a účastnili se všech kanonických
hodinek (nejméně pětkrát denně
modlitby v breviáři).

Z přísných řeholních povinností
byl mnichovtíř vyvázán, jen když
plnil svou další povinnost, čili
chránil jeruzalémské poutníky.
Tato druhá část jejich zbožného
asketického života je mimo po-
chybnost. Například Usama ibn
Munkiz, autor proslulé knihy
zkušenosti arabského bojovníka
s křížáky, píše o jejich chránění
poutníků takto: „A cestovali jsme
až do neděle. Toho dne ráno nás
u al-Muvajilhu překvapilo franské
vojsko. Jejich rukou zabít padl Ab-
bás, kdežto jeho syna zajali. Zmoc-
nili se jeho pokladnice a jeho ženy
a rodiny. Jinak zabili každého, kdo
jim padl do rukou.“ Tuto zdaleka
nikoliv ojedinělou zprávu upřesňu-
jí moderní historikové v tom smys-
lu, že „franské vojsko“ byli v tomto
případě právě templáři a dřív, než
emírovu mrtvolou přiblíží na bránu
města, strážlivě ho zmucili. Pak,
vycerpáni svým křesťanským uda-

tenstvím, se odebrali do komendy
ke zbožným modlitbám.

Toho pozoruhodné spojení rytíře
a mnicha, tato nehoráznost, ten-
to vytkáček dosvědčují lépe než
cokoliv jiného, že katolická církev
by se nestala mocností světa, kdy-
by nezavrhl učení Ježíše Krista.
Avšak – jakkoliv je morální odsou-
zení právě z křesťanského hlediska
nabílední – historie je zajímavější.
Na první pohled absurdní kohabi-
tace měla pro evropskou kulturu
překvapivě příznivé důsledky.
Templáři, stejně jako johanité,

měli velký podíl na vzniku ideálu
asketického, zbožného rytíře bez
bázně a hany, rytíře řídicího bez
novým, přísny morálním ko-
dexem, bojujícího čestně a jen ve
jménu spravedlnosti a samozřejmě
ochraňujícího ženy, chudé a vů-
bec všechny bezbranné. Cetba,
respektive přednášení příběhů
o takových rytířích (nejlépe těch
Artuových od kulatého stolu
a hledajících sv. grál) se vbrzku
staly módou na všech evropských
dvorech snažících se být „na
úrovni“ (u nás například na dvoře →

Milně si zabíráš na sběhnutí pro náša na zub.

Dle legendy připluli král Artuš a jeho rytíři do Svaté země

krále Václava II.). Tak se stalo, že nevázané mravy dříve nezkrtných rváčů zakutých do železa se pronikavě změnily, jejich rvavky se

staly rituálem. Nebyl to proces ani přímočarý, ani rychlý, ale stalo se, byt' to stávání nebylo ani přímočaré, ani krátkodobé.

Londýnský Templ byl po zrušení templářského řádu předán johanitům

MĚLI VŠE. I SMŮLU.

Až sem je příběh templářů celkem jasný. Jenže po celé třinácté století se situace křížáků na Východě trvale zhoršovala. Roku 1244 ztratili definitivně Jeruzalém, pak Antiochii, v r. 1271 nejslavnější a dodnes velkolepý křížácký hrad Krak des Chevaliers v Sýrii a nakonec, v květnu 1291, padl Akkon na pobřeží Středozemního moře, při jehož dobývání se nejdříve držel právě dům templářů. To byl definitivní konec křížáků na Východě. Zatímco johanité se stáhli na Kypr, pak na Rhodos a nakonec do bezpečí Malty, templáře čekal nesrovnatelně horší osud. Stali se obětí kruté a spínavé hry – i když je pravda, že na svém strašlivém pádu sami nesli kus viny.

Během třináctého století templáři už zdaleka nebojovali a nemodlili se jen v Palestině, nýbrž získali kromobojčejnou moc i v Evropě. To, co křížáci předváděli na Východě, totiž krutosti přičítací se lícení, předváděli také v Evropě, zejména při zbožné dvacetileté válce proti albigenským, kterou dokonce i přední současný katolický teolog označuje za „bestiální zhanobení kříže a neslychanou

perverzi křesťanství“. (Hlavním hříchem albigenských či katarů bylo to, že se chtěli řídit Ježíšovým učěním a vzorem života apoštolů.) Také templáři při válce proti kacířům nelenili, a protože v organizovanosti a přísné asketické kázni neměli konkurenci, nakradli nevidané bohatství. Dobře se o něm vědělo, protože si jim vypomáhali ti nejvyšší.

V Evropě totiž během 13. století došlo k převratným změnám. Jestliže je dvanácté století možné v pozitivním slova smyslu považovat za vrchol toho historického období, které nazýváme příliš neurčitým pojmem „středověk“, pak století následující bylo v Evropě sestupem nebo, jinými slovy, to bylo doba, protože si jim vypomáhali ti nejvyšší.

V Evropě totiž během 13. století došlo k převratným změnám. Jestliže je dvanácté století možné v pozitivním slova smyslu považovat za vrchol toho historického období, které nazýváme příliš neurčitým pojmem „středověk“, pak století následující bylo v Evropě sestupem nebo, jinými slovy, to bylo doba, protože si jim vypomáhali ti nejvyšší.

V kostele sv. Jana na Rhodu jsou uloženy posvátné templářské relikvie

bankovního domu je samozřejmě lichva, jenže s touto měla církev značné nesnáze, protože je v Páté Mojžišově knize „mezi bratry“ zakázána. Jenže církevní teologové, sv. Augustinem počínaje, obvykle dokázali vše protichůdně a vylučující se obvykle správně překroutit, a hlavně: co církev přísně zakazovala svým ovečkám, neplatilo pro její hierarchie. Jeden právník, který navštívil Řím, byl i navzdory své protelosti tamními poměry zděšen: „Je tu všechno ke koupi či na prodej. Beneficia se dávají za nejvyšší nabídku, kněží jsou zkaženi svou prodejností.“ Nelze sice říci, že by kurie sama lichvu provozovala, ale v širším smyslu lichvařila mohutně a není divu, konečně někdo nepotřeboval finanční injekce pro své opulentní vrcholné instituce víc než ona, resp. protože ona a také hierarchie světská.

Právě to byla nanejvýš příznivá situace pro mocenský rozmach bankovního domu zvaného templáři. Jejich komendy v čele s preceptory spravovaly rozsáhlý penzijní majetek, z něhož díky svému výsadnímu postavení nemusely platit desátek, a usku-

tečovaly převody peněz. Jejich dům v Londýně byl státní bankou Anglie stejně jako dům v Paříži státní bankou Francie, sřežili dokonce korunní poklad (v pařížském domě sídlil velmistř, po Jeruzalémě, Akkonu a Kypru to bylo jeho čtvrté, poslední sídlo). Byli mocní, byli majetní, byli vyluční, krátce – budili závist a nenávisť. A měli smůlu.

SPIKNUTÍ ODHALENO, INKVIZICE NASTUPUJE

Na francouzský trůn totiž roku 1285 dosedl král Filip IV., řečený Sličný, taktó hlavní postava ohavného příběhu a v každém případě nejskandálnější panovník Francie před Napoleonem. Prý byl velmi zbožný a lze tomu zajisté věřit, už jsme viděli, že víra nijak nebránila zločinům, spíš naopak. Filip IV. byl vynikající politik, jeho zásluhy o posílení moci francouzských králů, o nastoupení cesty, na jejímž konci má být centralizovaná národní monarchie, jsou očividné a nemalé. Posílení královské moci umožňovalo především rozhojnění pozemkového majetku královského domu, třeba vojenským zábozem Navarrska, výbojem ve

Flandrech i v Gaskoňsku. Války to byly pochopitelně nákladné a nepokryly je ani stále nové daně, ani znehodnocování mince. Filip IV. se tedy rozhodl přisvojit si církevní desátek, k malé radosti kurie, která už od dob krále Jana Bezzemka měla podobné problémy s Anglii. Ale ani to nestačilo, francouzský král byl stále zadluženější a nejvíc důležitá právě templáři.

A tak tedy podle dobrých zvyků křesťanské Evropy v roce 1306 uspořádal pogrom na Židy a konfiskoval židovské majetky. To byla

dobrá finanční injekce a vůbec dobrá akce, královský majetát se nově zaleskl v rozvášněných očích ze řetězu puštěných křesťanů. Ale záhy ani to nestačilo, pokladna byla prázdná. A tak se král rozhodl pro řešení takřka geniální ve své jednoduchosti: rozhodl se zbavit se těch, jimž dlužil.

Nevíme, kdy krále ta znamenitá myšlenka napadla, víme však jistě, že někdy v půli září vydal rychtářům a soudcům stran templářů příslušné instrukce a že dne 13. října roku 1307, ještě před rozřez-

Pro přepravu do Svaté země využívali templáři početné loďstvo

Možná dostaneš chut' na mraženou pilsu.

Jacques de Molay

kem, vtrhli do templářských domů ve Francii královi lidé a templáře zatklí včetně velmistra Jacquesa de Molayeho a jeho zástupce Huga

de Perraulta – jen v Paříži to bylo 138 řádových bratří; v celém království asi 2000 templářů. To, že se nechali tak snadno pochyťat, je

Vyobrazení smrti posledního velmistra Jacquesa de Molayho

Vyobrazení zkázy řádu a smrti Filipa Šličného

jedno ze skutečných tajemství jejich příběhu. Od královy instrukce uplynul celý měsíc a je nepravděpodobné, že by nebyli varováni, z nejasných zpráv navíc vyplývá, že varování skutečně byli. Přesto nereagovali, což patrně byl jen projev jejich příslowecně sebejisté arrogance. Uniklo jim jen několik, včetně oněch proslulých osmi prozíravých, kteří raději spáchali sebevraždu.

Následující den po zatýkání inkvizitor shromáždil v chrámu Notre-Dame mistry Sorbonny a seznámil je s obviněním, den poté oznámili dominikánští kazatelé a královští úředníci Pařížanům, že bylo odhaleno ohavné spiknutí, a ve stejném duchu Filip obeslal evropské dvory. Obzlobila byla vskutku strašná, tedy přesně taková, aby neměli šanci. Všichni prý byli kacíři a neslyšchaní rouhači, kteří haněli kříž pliváním, prováděli okultní rituály, a navíc se prý spolkovali s muslimy, protože prý uzavřeli smlouvu s babylónským sultánem. A aby toho nebylo málo, byli obviněni i ze sodomie. K jejich pobožnostem prý patřilo lbaní řiti jejich preceptora. To soudce zaujal, stejně

jako dnešní teology zajímají etapy invaginace a její míra. V představitelství soudců se lbaní preceptory řiti jevílo jako skutek překvapivě mohutné, ba nedozrinné síly, alespoň podle tvrzení obžalovací listiny královské kanceláře, neboť prý „otřásá nebem i zemí a uvádí živly v chaos“. Takové rozpoutání a nesmělá strpět, a tak viníky předal inkvizici, která právě během třináctého století dospěla k mistrovství v dovednosti s pomocí Boží oddělovat zrna od plev a neviných od viníků.

Templáři byli mučeni tak dlouho, až se přiznali k čemukoliv. Pak putovali do doživotního vězení, pokud by však některý z nich po mučení své přiznání odvolal, byl by jako „potenciální recidivist“ okamžitě upálen.

HLEDEJ POKLAD TEMPLÁŘŮ!

To vše ještě francouzskému králi cestu k majetku templářů neotevřelo. Aby na něj dosáhl, musel papeže přimět ke zrušení řádu. A to nešlo nikterak hladce, i když tehdejší papež Klement V. opustil Řím a přesídlil do Avignonu,

Zasvěcovací obřad ve vídeňské zednářské lóži v roce 1784. Úplně vlevo sedí W. A. Mozart.

gnonu, kde se stal více méně poddajným nástrojem v rukou francouzského krále. Přesto proces s templáři zdaleka neprobíhal tak, jak si Filip IV. přál. Ani v Anglii, ani ve Španělsku či Německu sice oficiálně proti procesu nevystoupili, ale ani jej neschvalovali a takřka po celé Evropě se ozývaly hlasy o nevině templářů. Dante, největší básník středověku, ve své Božské komedii Filipa IV. nazval Píletem. Dokonce v samé Francii, jež byla nejvíce zmasirována propagandou, kterou král rozpoutal, zdaleka ne všichni ve vinu templářů uvěřili.

Pomoci měl církevní koncil, který se v roce 1311 shromáždil ve Vienne. Jenže biskupové z celé Evropy (bylo jich víc než 300) prohlásili důkazy o vině templářů za nedostatečné. I když pod přímým tlakem Filipa IV. odsouhlasili rozpuštění řádu, velký význam to nemělo, byla to jen obvyklá hra zvěle na spravedlivost – osud templářů, už žít vězňůch v temných žalářních kobkách, byl dávno zpečetěn. Jak by také ne, když se všichni, vyjma ty, kteří při mučení zemřeli, ke svým zločinům a hanobnostem přiznali.

Král nepřestával na papeže tlačit, a tak nakonec papež podlehl a ještě před koncem procesu (!) bulou potvrdil, že obvinění jsou prokázána. Teprve na jaře roku 1314 soudil církevní soud v Paříži čtyři nejvyšší templáře, včetně velmistra, a protože se přiznali a káli, odsoudil je k doživotnímu vězení. Jenže po vynesení rozsudku velmistr Molay a mistr Normandie de Charnay povstali a prohlásili, že žádní kacíři nejsou a že se dopustili jen toho, že vynuceným přiznáním haněbně zradili svůj řád, který je „čistý a svatý“. Prakticky okamžitě byla postavena hranice, a ještě než nastala tma, kruté divadlo, jemuž z okna paláce přihlížel zbožný francouzský král, skončilo.

Jestliže byli král a papež zajedno v naprosté vedlejší otázce viny templářů, naprosto rozdílné názory měli na otázku kličování, totiž kdo ukradne majetek nahromaděný krádežemi templářů. Viennský koncil jej sice přiklil johanitům, ale ti z něj dostali jen část, druhou shrábl Filip IV. Velikost toho majetku si ani nelze dost dobře představit, dříve, jež uvádějí historikové, se zdají fantasticky nasazené. Jistě je, že ani král, ani papež se

z výsledku své špinavé hry neradováli dlouho – do roka umřeli; prý je Jacques de Molay na hranici předvolal před Boží soud.

Ani zánik řádu nebyl věčný. V roce 1808, za Napoleona, byl obnoven a jakožto kuriózní aristokratický klub funguje dodnes. Ale nejen v této formě. Tajných společností hlásících se k údajnému templářskému okultismu a jeho tajným, Orientem načichlým pravdám je bezpočet, počet skoro stejně velký jako počet míst ukryvajících templářské poklady. Jen

v malém Česku je jich prý hned několik. Kdo by nevěděl, že třeba na Bezdězu zakopali montserratští benedikťáni templářské zlato! Jak k němu přišli, ví sám Bůh, ale cesty Páně jsou nevyzpytatelné. V každém případě se kromě toho, jež vyzdvihl hrabě Monte Christo, ještě žádný jiný templářský poklad nenašel.

AUTOR JE HISTORIK

Co si o osudu templářského řádu myslíte vy? Diskutovat můžete na adrese www.reflex.cz/dikuse

Možná bude v mrazáku čemrání díru a přenesa tě do budoucnosti.

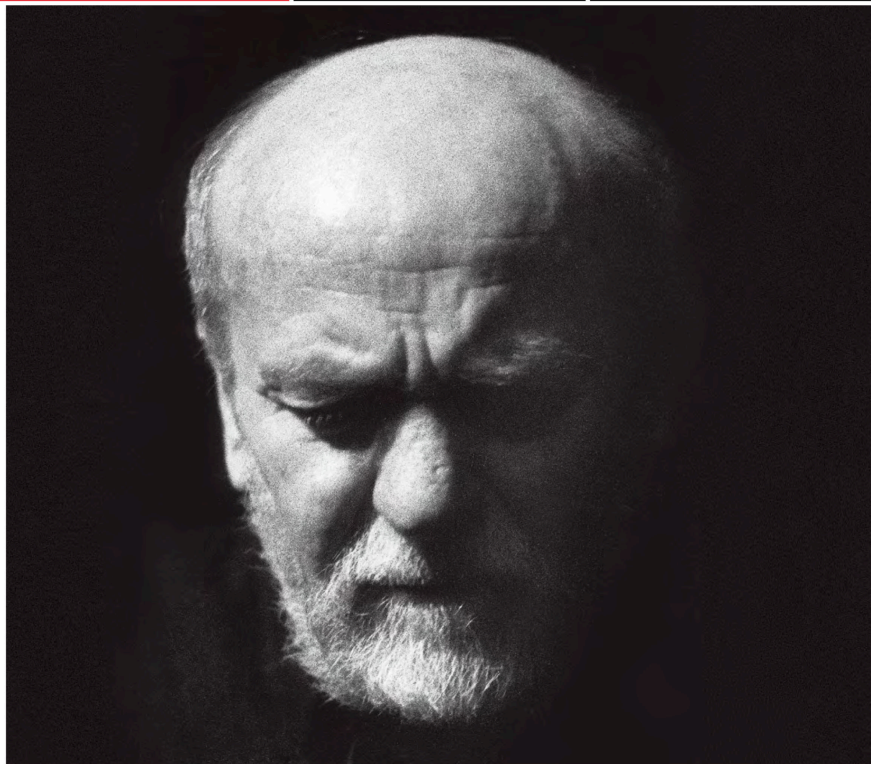

FOTO BARCEL MISTRETT

MIROSLAV MACHÁČEK

Psal se polovina šedesátých let, šel jsem tehdy liduprázdnou Karlovou ulicí a na rohu u DAMU jsem se srazil s jakýmsi poděsem v baloňáku. Hlasitě něco mumlal a hekticky gestikuloval: měl tak prudce naběhnuto, že mě odhodil stranou jako tank. Chtěl jsem mu vynadat, ale pak jsem zjistil, že je to jeden z mých tehdejších idolů – fascinující ironik, jedovatý a jiskřivý Smile ze Smočkova Pikniku, jehož chodím znovu a znovu po večerech obdivovat do Činoherního klubu! Byl jsem pokaždé očarován důsledností, s jakou napadá „kašpary všeho druhu“ a rozbíjí na padrť banální „človíčkovský“ kýč, reprezentovaný v téže hře neméně znamenitým Hálkovým Rozdenem. Dnes vím, že jsem se tehdy díval do tváře jedné z největších i nejkontroverznějších osobností českého divadla minulého století, herci a režisérovi Miroslavu Macháčkoví (8. 5. 1922 Nymburk – 17. 2. 1991 Praha).

Jiří Cieslar, jenž napsal v souvislosti s Macháčkovým slavným monologem židovského doktora Brauna v Brynychově filmu ... a pátý jezdec je Strach (1964) zatím asi nejlubší, psychologicky založený portrét jeho „vulkanického“ herectví, měl zřejmě z pražských ulic podobné, byť ne tak kolizní zážitky: „Macháček byl častý a vytrvalý chodec přírodou i městem, připomínám si třeba jeho pražské noční procházky po Malé Straně. Párkrát jsem ho tam potkal: pružné rázoval většinou v dlouhém baloňáku s bekovkou na hlavě, pozorně se rozhlížel – nejvíc si pamatuji to neklidné i „bedlivé oko...“ (Obrana samomluvy. Kapitola o filmovém monologu a herectví Miroslava Macháčka, Démanty všednosti, 2002).

Cieslar v téže studii zmiňuje Macháčkovu zvláštní inklinaci k samomluvě, střídání dialogičnosti monologičnosti, již se – v umění i v životě – u mimořádně citlivých povah uvolňují jejich nahromaděné psychické tenze, pochynosti a rozpory: „Monologické chvíle, důležitý příznak Macháčkovy herectví – podobně jako přidušený smích, jenž nemusí vůbec znamenat veselost –, objevíme i v jeho dalších rolích. (...) Nepoznal jsem v českém prostředí divadelního a filmového herce, který by ve svém projevu tak výrazně zosobňoval klíčový rys lidského jednání a řeči: věčné napětí mezi dialogickým rozvíráním k druhému a monologickými stahy k sobě (...) Sklon k ustavičnému prolinání dialogických a monologických postojů zřejmě vycházel z Macháčkovy temperamentu, nepřetržitě rozepjatého mezi intelektuálními a emocionálními krajnostmi.“

O těchto krajnostech Macháčkovy temperamentu, jež jeho „monologickému“ herectví zařizují stále živou, nestárnoucí patinu (kromě Brynychova ... a pátý jezdec je Strach připomeňme např. Másovo Bloudění, 1965; Sisův Písník, 1967; Daňkův Královský omyl, 1968; Vlácilova Dábova past, 1961, Udolí věč, 1967, či Stín kapradiny, 1985; Bočanovu Tvář za shlem, 1979, nebo Chytilové Vlčí

Naši furianti. U stolu odleva Josef Somr, Josef Vinklář a Jiří Vala.

boudy, 1986, či Prahu – neklidné srdce Evropy, 1990), existují četné legendy. Jsou tu ale i věrohodná svědectví jeho spolupracovníků. Například Věra Chytilová o něm mluví jako o „nepochopitelném“ muži, na něhož při natáčení přicházely „nepředvídatelné“ reakce: „U něho jste nikdy nevěděli, co se stane v příští minutě, zda vás začne honit kolem stolu, anebo zda se zarytě neodmlčí.“ Totéž režisér Antonín Máša: „Macháček byl nevypočítatelný. S ním se člověku mohlo stát cokoliv. Chvilí tě málem objímal, vzápětí byl schopen vyvolat hysterickou scénu...“ Jiří Cieslar: „Jak mohou posoudit svědkové jeho životních i jevištních situací, Macháček byl vul-

kanik, člověk energie, zapálený pro přítomný okamžik... Toto dravé zaujetí přítomnou chvílí vyzářovalo také z jeho rolí.“

ŘÍŠE LOUTEK

Všichni, kdo Miroslava Macháčka zažili tak říkajíc v akci, vědí, o čem tu je řeč. Připomínám si jeho autorský večer na podzim 1988 v pražském divadelku Říše loutek (v rámci cyklu Zdeňka Hedbávného Osm večerů s českými režiséry), kde Macháček vystoupil po boku někdejší životní družky a trvalé umělecké souputnice Ester Krumbachové. Ta se za celý večer – jako ostatně nikdo jiný – takřka nedostala ke slovu. (Macháčkův večer je našťáště trvale zachycen na videozáznamu zasluhou Originálního videojournalu, 1989.) Málokdo z nás v publiku někdy zapomene na ten dvouhodinový monologický vodopád, který se postupně proměnil v motnutnou řeku slov, myšlenek, metafor, asociací, vzpomínek, mimických a gestických etud. Ta rozvodněná řeka brala ten večer s sebou vše, celý jeden zhodnocený lidský život, morálku, politiku, herectví, divadlo a všechno, co se mu kdy stavělo a stávi do cesty. Šmíru uměleckou, životní i politickou. Byla to neuvěřitelná monologická erupce, jež se po letech mocenských ústrků a obstrukcí náhle nezadržitelně drala z úst tohoto muže, dva a čtvrt roku před předčasnou smrtí, na níž měly právě minulé šikany režimu nezanebatelný podíl. Ne náhodou se tu jako refrén až obsedantně vracelo téma Hamleta, o němž Macháček v Říši loutek oznámil, že si v něm listuje každý rok a pokaždé pro sebe objeví něco nového. Vždyť právě Hamlet je vždy po svém monologu jakoby jiný, vnitřně pročištěný a bystřejší připravený jít vstříc neúprosnému osudu – a je to opět monolog, tentokrát Prvního herce (passiō Hekubě), která přivede Hamleta k zratim nejkrutičtější sebereflexi a k bodu obou jeho dosavadních konání. Macháček hrál Prvního herce v obou svých insce-

A opět Furianti, Macháčkovy česká verze univerzální lidské blbosti. Na scéně Josef Kemr a Luděk Munzar.

Na začátku 50. let musel odejít z Prahy do Českých Budějovic, kde inscenoval mimo jiné *Poprask na laguně* (1955)

nacích Hamleta (1954, České Budějovice; 1982, ND Praha – zde postupně sehrál více rolí) a podle Jiřího Cieslara byl vlastně celoživotně obojím: pochybujícím Hamletem i Prvním hercem, skrze něhož režisér zkusmo odhaluje skrytou pravdu o světě a o lidech. Někdy přitom nazírá na zločin, zpravidla však objeví velmi nepřijemné, temné, iracionální a úzkostlivé utajené stránky života.

To vše ve větší či menší míře nalzáme jak v Macháčkově herectví (Smočkův Smile, Shakespeareův Tybalt, Macbeth či Král Jindřich IV., Gorkého Luka, Čechovův profesor Sererbrjakov), tak v jeho nejlepších inscenacích.

TY OBĚTI UŽ NIKDO NESPOČÍTÁ

Vzhledem k jeho povahovým rysům se ani nelze divit, že tříadvacetiletého horkorevného mladíka, příznačně narozeného ve znamení Byka, nacházíme při jeho narozeninách i květnu 1945 na pražských barikádách, kde mu německý granát sedm střípanými zle pochová zřáda. Jen co se uzdraví, vrhá se po hlavě do poválečného pražského kulturního života – a nachází se pro divadlo. Začíná jako herec (studoval u Miloše Nedbala), první angažmá má v Par-

dubicích (1948–1950), kde také režuruje (mj. populární socrealistickou *Partu brusiče Karhana*). Mezitím se – nešťastně – ožení se svou spolužákou z konzervatoře Věrou Štiborovou („A protože jsem byl naprosto nezkušený, přivedl jsem svoji partnerku, se kterou jsem se znal povrchně [asi měsíc], do jiného stavu. Zjistil jsem to podle měsíce až po svatbě.“ – *Zápisky z blázince*). S ní má dceru Kateřinu, jež po něm zdědila znamenitý herecký talent a jejíž ediční zásluhou vznikla posmrtně z otcových textů jedna z nejlepších polistopadových próz – zde vícekrát citované *Zápisky z blázince* (1995).

Z Pardubic přechází Macháček do tehdy rigidnější bašty socialistického realismu, do pražského Realistického divadla (1950–1952). Zde už režuruje hojněji a nutno říci, že s úspěchem. Kromě úlitěb k výroci VŘSR (*Vrabčí hory*) dokázal i ze zcela plytkých textů vydolovat na svou dobu nadprůměrnou inscenaci (Alena Bernásková: *Šeherezáda*, 1951). I velmi přísný kritik a historik českého divadla, který si jako jeden z mála z generace nikdy nezadal s komunismem, tady musí uznat: „zešla bezvýznamný text ovšem zřežiroval Macháček s takovou profesionální precizností, že to nemělo v součas-

ném divadle obdoby. Z průměrného souboru vyděl jemně cízelované herecké výkony, dokonce i ze schematické postavy britského velvyslance udělal sympatického, korektního gentlemana... Svým způsobem byla inscenace *Šeherezády* v kontextu roku 1951 výjimečným režijním činem, za který Macháček také v duchu tohoto roku zaplatil...“ (Jindřich Černý: *Osudy českého divadla po druhé světové válce*, 2007.)

A pak to přišlo. Uprímně řečeno, srážka umělce povahových vlastností Miroslava Macháčka se stalinickým režimem byla nevyhnutelná. A Macháček mohl být ještě rád, že z těhle srážky vyvázl tak říkajíc s holou kůží, těžkým psychickým otřesem a vyhnaním z Prahy. Co ale rozhodně nevyhnutelné nebylo, je fakt, že se na jeho profesní likvidaci podíleli nejbližší kolegové z divadla. Dejme však opět slovo Jindřichu Černému: „Ideové kabele lovebních vyznavačů Stanislavského se zřejmě zadrželo, že jí devětdvacetiletý Macháček nebezpečně přerátl přes hlavu. V záruku (30. 12. 1951, pozn. VJ) byl na stranické schůzi Realistického divadla obviněn, že chce svrhnot ředitele Palouše, že spolupracuje s divadlem a že je centrem ve straně (zločin, pro který byl prá-

Ve Vláčilově filmu *Đáblova past* z roku 1961 ztvárnil katolického kněze Prokuse, bojujícího s protestantským zatvrzelcem

vé zatčen generální tajemník Slánský a za něj bude za rok pověšen) a že je možná ve spojení se západními agenty. Kolegové z divadla, mezi nimi dramaturg Sergej Machonin, prohledali jeho byt i mimopražský byt rodičů jeho ženy. Dosáhli zrušení jeho bytového dekretu a výpovědi z AMU, kde přednášel. Macháček se pokusil o sebevraždu a nakonec se zachránil odchodem do Českých Budějovic.

Sám Macháček k tomu dodává (pro kolorit dnes už nepředstavitelné doby ovšem charakteristicky): „Na silvestra 1951 jdu na Arbesovo náměstí do divadla a tam zjišťuji, že mám zákaz vstupu! Došel jsem tak daleko, že jsem se ptal sám sebe: Nemluvil jsi doopravdy s nějakým agentem?“ Pokusil jsem se o sebevraždu. Zachránil mě slepý stranický instruktor. Odjel jsem do Rakovníka a sepsal sebekritiku. Tcháň byl nerušen. (...) V padesátém třetím se nedoví smířit s přechodem z úřadu do výroby a ve svém větu – téměř nad mlíčovnou vnučku – se oběsil. Vrátil jsem se do Prahy. (...) Byl jsem zděšen falší a pokrytectvím kolegy. Hlasovali proti mně, ale tajně mi říkali, že to udělali ze strachu o děti.“ (*Zápisky z blázince*)

Bezejmenné oběti režimu, jakou byl v tomto

případě z náhodné poznámky „vyloplý“ dědeček Kateřiny Macháčkové, už dnes patrně nikdo nespočítá. Mezi tyto oběti režimu je však nutno počítat i samotného Macháčka, jehož od aféry v Realistickém divadle komunistický režim – s krátkými přestávkami v šedesátých a koncem osmdesátých let – v podstatě nikdy nepřestal psychicky deptat, pronásledovat, a tím mu zkracovat život. Maximum, čeho si Macháček jako umělec na režimu vydobyl, je to, že byl pouze jakž takž trpěn. Ale i v rámci tohoto vždy podmínečného „trpění“ dokázal za svůj režisérský život malý zárazk: vytvořit díla trvale umělecky i dobově výpovědní hodnoty. V Českých Budějovicích to byl určitě již zmíněný *Hamlet* (1954) a *Othello* (1956), za zmínku tu stojí určitě i jeho provokativní herecká karikatura *Kádrovnicka* v Jelinkové později zakázaném *Skandál v obrazárně* z roku 1954 („Známkovář lidi považují za nesprávné, netaknají a nespravedlivé.“ – *Zápisky z blázince*; ostatně ne náhodou je právě kádrovkář ND Haunica jedním z temných hrdinů Macháčkova osudu i bohnického deníku).

V Městských divadlech pražských (1956–1960) už začíná Macháčkova hvězdná série divácky i umělecky úspěšných představení (E. De Filip-

po: *Neapol, město milionů*, 1957; Blažek: *Třetí přání*, 1958; Bulgakov: *Útěk*, 1959 aj.), která plynule pokračuje v pražském Národním divadle. Zde prostě musí být se skrýpícím zubem trpěn už proto, že odvádí umělecky nezpochybnitelné inscenace, na něž kupodivu ve své většině – což je v dějinách divadla vždy mimořádně šťastná a vzácná chvíle – spontánně a rádo chodí i široké publikum (Goldoni: *Poprask na laguně*, 1961; bří Capkové: *Ze života hmyzu*, 1965; Dürrenmatt: *Novohřtenec*, 1968; Fry: *Dáma není k pálení*, 1970; Shakespeare: *Jindřich V.*, 1971; Rostand: *Cyrano z Bergeraku*, 1974; Stroupežnický: *Naši furianti*, 1979; Daněk: *Vévodtynné valdštejnských vojsk*, 1980 aj.).

BLÁŽNI A FURIANTI

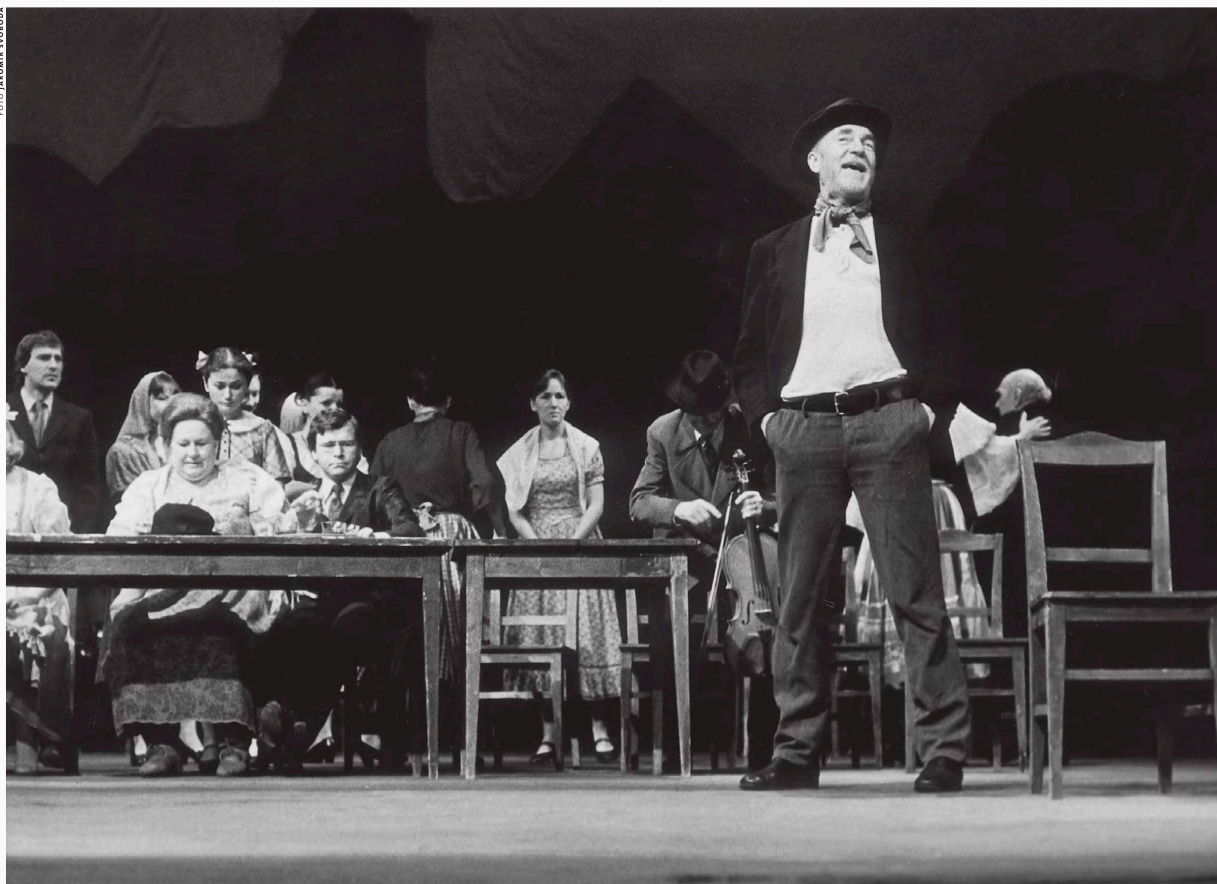
Něco podobného jako v Realistickém divadle – snad to bylo jen o pár „soft“ stupňů měkčí, tak jak byla vice „soft“ opřít „hard“ padesátým letům i celá tzv. normalizace – provedl Macháček totální režim i kolegové v jeho službách o dvacet let později. Tentokrát ve „zlaté kaplice“. A to v době, kdy měl za sebou už valnou část zmíněné šťastné inscenací série, kdy se stal od poloviny šedesátých let spoluzakladatelem a jedním z protagonistů Činoherního klubu →

(Piknik, Stalo se v zoo Na dně aj). „Na konci roku 1972 mi oznámili z obvodního výboru KSČ Praha 1, že pro můj trvale nepřátelský vztah k socialistickému umění rozhodla členská schůze Národního divadla, že mě vyloučí ze strany a mění na vyloučení. Ostatní kolegové zůstali jen vyloučení. Začalo to být vážné. Jako režisér patřím k nomenklатурním kádrům a mezi nimi nesmí být pracovník, který byl vyloučen ze strany ... Zhroutil jsem se. Odvolal jsem se ... Komise projednala moje odvolání a zamítá ho.“ (Zápisly z blázince) Poznámka pro později narozené: rozdíl mezi „vyloučením“ a „vyloučením“ ze strany byl obřím a jeho důsledky smrtící: zatímco patřičně kajícím „vyloučeným“ se ještě jakž takž umožňoval návrat do náruče rodné strany, a tím i do profese, „vyloučení“ na tom byli hůř než nestranníci.

Macháček se nesměl v divadle sám obsadit do vlastní inscenace veleúspěšného Cyrana z Bergeraku (ač po titulní roli až chorobně toužil) – a to ani poté, co představitel Cyrana Vladimír Brabec vážně onemocněl. To a „kacířský“ kritický projev po premiéře *Optimistické tragédie* v ND v lednu 1975 (a návodem jako záminka banální incident, brzy vysvětlený jako nesmysl, s údajným pokusem ukrást kuře v samoobsluze) tvoří bohatě reflektované důvody jeho nedobrovolné „dovolené“ a následně čtyřměsíční hospitalizace v Bohňicích. Přestože vzhledem ke svému psychickému stavu nechtěl dál v ND režirovat a hodlal nadále hrát už jen v Činoherním klubu, po návratu z Bohňic nastává další pozhánaná série Macháčkových režii v ND, jež jim vrcholem – a jedním z vrcholů poválečného českého divadla vůbec – zůstanou *Naši furianti* (premiéra 13. 3. 1979).

Už na zmíněném večeru v Řiši loutek Macháček příznačně poznamenal: „Jakmile řeknete myšlenku, tak už je to mrtvý. Musíte se k myšlence propracovávat – teď, v této chvíli. V tom je divadlo nesmrtelné.“ A ostrým střihem dodal příklad: „Furianti – moje dávná láska. Já ji považuji za jednu z nejlepších her české dramatické literatury. Břítka, ostrá hra o nemyslení. Co je nemyslení? Absence mozkové činnosti. Tvrdohlavost je statická – a tím je blbá.“ Naštěstí diváci i umělecká veřejnost, včetně slušnější části kritiky, pochopili smysl Macháčkovy tehdejšího poselství, jež je aktuální dodnes: smích ze specificky české varianty univerzální lidské blbosti, již je omezenost, provinciálnost, antievropanství a populismus, kterým se maskují ty nejprizemnější lidské a politické cíle.

AUTOR JE DIVADELNÍ TEORETIK

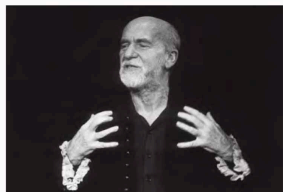
V Našich furiantech si i zahrál, když zaskočil za Ludka Munzara

Ve filmu ... a pátý jezdec je Strach režiséra Zbyňka Brynychy (1964)

V prvomájovém průvodu mezi Josefem Kemrem a Svatoplukem Benešem, vpravo Rudolf Hrušínský

Ať to vypadá při jeho povaze nepravděpodobně, dokázal ztvárnit i Casanovu (1985)

„Mám značné nevyrovnanou povahu – na jedné straně po otci vznětlivou a na straně druhé po matce až chorobně přecitlivělou, projevující se bezdůvodnými skoky mezi cholericými výbuchy a těžkou melancholií. (...) Vyhraněné názory na čest, spravedlnost a pravdu mi spíš byly na překážku. (...) Celý můj další život tyto první předtuchy potvrdil.“ (Miroslav Macháček: Zápisly z blázince, 1995)

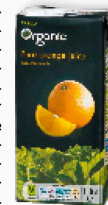
„Ano, byl geniální, snadno rychle vzplanul a pak neuvěřitelně po něčem vášnivě šel. Jindy zase jako když nevidí, neslyší, necítí. (...) Protože v něm se snoubil šilenc s géniem, herec s režisérem, intelekt s vášní.“ (Věra Chytilová, 2000)

„Mám-li charakterizovat režiséra Miroslava Macháčka: posedlost divadlem – a vždycky kapka magie.“ (Jaroslav Krejčí: Divadelní jarmara Alfréda Radoka a Jana Grossmana, 2003)

Hýčkejte své tělo biopotravinami!

Blo trčí po celém světě

Určitě jste je při svých nákupech zaznamenali – na první pohled nenápadné výrobky, zakované mezi výrobky zdravé výživy. Biopotraviny se u nás i ve světě těší stále větší oblibě. Jedná se o výrobky pocházející ze šetrného ekologického zemědělství, které nepoužívá nebezpečné chemikálie a zajistuje důstojné podmínky chovu zvířat. Biopotraviny často obsahují více důležitých živin, protože neobsahují zbytky pesticidů, průmyslových hnojiv ani antibiotik.

A kde lze biopotraviny nakoupit? Nemíjí třeba navštívit daleké ekmarmy ani hledat specializované prodejny – nyní lze biopotraviny zakoupit i v běžných supermarketech. Největší nabídkou biopotravin nabízí řetězec obchodů Tesco, který nedávno představil vlastní řadu biopotravin pod názvem Tesco Organic. Pod tímto značkou nabízí více než 100 výrobků v kvalitě bio, které snadno rozpoznáte podle designové pověsťných obalů v černo-zelených barvách.

Mezi výrobky značky Tesco Organic najdete například masla, nápoje, ovoce a zeleninu, ale také rybí, misku a jiné jednoduché potraviny. Vaší pozornosti by nemělo ujít hmotnost, které určité označí všichni, kteří vedle toho, že dbají na svoje zdraví, mají milný jazyček. Například lakové hmotnosti vás odmění křehkostí a štavnatostí, které běžné maso poskytl. Zkusíte i vy udělat něco pro své zdraví a vyzkoušet styl bio. Oceňte nejen větší porci zdraví, ale i větší důvěru a opravdovost. Více informací získáte na www.itesco.cz

DRINK

Jeden z nejmantičtějších dnů našeho kalendáře dostane tento rok ještě další název – Den růžových vín.

1. máj

Svátek lásky a růžových vín

V

V letošním roce se totiž bude poprvé slavit Svátek růžových vín, který proběhne pod záštitou Vinařského fondu České republiky 1. května na Pražském Hradě. V příjemném prostředí Richterovy vily a přilehlých Svatováclavských viničů. Budou moči návštěvníci ochutnávat růžová vína od moravských a českých vinařů.

„Svátek růžových vín odstartuje mohutnou kampaň Léto s růžovými víny, která má oblíbený nápoj ještě více zpupularizovat. Důvod je jednoduchý. Právě Česko má ideální podmínky pro výrobu růžového vína a v budoucnu se může stát jeho velmocí“, vysvětluje Ing. Jaroslav Machovec, ředitel Vinařského fondu.

RŮŽOVÉ NA VZESTUPU

Popularita růžového vína prudce stoupá. Ve Francii dokonce poprvé v historii překonalo růžové víno svou bílou konkurenci a posunulo se na druhé místo za tradičně preferované červené.

Také u nás každoročně roste poptávka po růžových vínech. Zatímco v roce 2003 vyrobili tuzemští vinaři jen 11 tisíc litrů růžového vína, v roce 2007 vzrostla jeho produkce již na 575 tisíc litrů. Růžové víno dnes vyrábí zhruba 75 procent tuzemských vinařů.

Domácí růžová vína mají obrovskou budoucnost a během několika let mohou patřit ke světové špičce. „Díky chlad-

nějšmu klimatu dosahují tuzemská vína většího aromatického spektra a vyšší svěžesti, postavené na šťavnaté kyselíně s plnou dochutí. A právě tyto vlastnosti skvěle sluší růžovým vínům“, vysvětluje výhodu tuzemských růžových vín znojemský vinař Jiří Hort, který se na jejich výrobu specializuje již několik let.

NECHCETE CHYBĚT?

Pokud se i vy chcete připojit k oslavám přímo na Pražském hradě stačí když si na místě zakoupíte skleničku, která bude představovat vstupné do Richterovy vily. Cena skleničky činí 200 korun a umožňuje neomezenou konzumaci prezentovaných růžových vín. Všechna degustovaná vína bude možné také zakoupit domů. Svátek růžových vín začíná v deset hodin ráno a končí v šest hodin večer.

Během akce proběhnou nejrůznější doprovodné soutěže a také zde budou představeny nejhodnější pokrmy, které je možné kombinovat s růžovým vínem. To se totiž hodí k celé plejádě jídel – od grilovaných ryb a kuřecího masa až po saláty či těstoviny.

Tip tbw:

Dobře vychlazené růžové víno je ideálním nápojem především pro teplé jarní a letní večery. Rosé je však také vhodné k přípravě míchaných nápojů a tady je od nás hned jeden tip: Čerstvé jahody se nakrájejí na drobné kousky, promíchají s drceným ledem a naplní do 2/3 skleničky. To se zalije růžovým vínem a ozdobí mátovým lístkem. A pohodový romantický koktejl je připraven.

RŮŽOVÉ CZ

Pohár s kombinací Vanilla Caramel Brownie se zlatavým karamellem, který se potkává s kousičky tmavých voňavých sušenek utopených ve vanilkové zmrzlině a dvojnásobně čokoládové Choc Choc Chip vás povznese do labužnického nebe.

Mražené pikantnosti

Pro opravdový požitek

Věřte dámy, že kdo neochutnal zmrzlinu Häagen-Dazs, je o mnoho ochuzen! Už při otevření vás překvapí její hustota – na lžičku ji prostě nenaberete.

Obsahuje totiž pouze minimum vzduchu (87% objemu tvoří zmrzlinová hmota, jen 13% tvoří vzduchové bublinky vzniklé během míchání hmoty), a proto je třeba ji nechat alespoň 5 minut „povolit“. Klasické zmrzlinové směsi mají díky všlehanému vzduchu více než dvojnásobný objem zmrzlinové hmoty, a jsou tak nadýchanější (měkčí). Tím pádem je potřeba méně základních surovin a zmrzlina může být také levnější. Brzy ale pochopíte, že 5 minut je pro vaše chuťové buňky, čekající na tuto lahůdku, moc dlouhá doba a pustíte se do ní se vši vervou. Pěkně ji začnete lžičkou skrábat rovnou z kelímku a necháte pomalu roztáhnout v ruce.

A teď k její chuti... Všechny zmrzliny Häagen-Dazs se vyrábějí z těch nejvyšší kvality surovin. Základ tvoří čerstvá smetana, odtučněné mléko, vaječný žloutek a cukr. Harmonicky jej završuje podle konkrétního receptu čerstvé ovoce, množství oříchů, karamel, omáčky z čerstvého ovoce nebo čokoláda. Všechny použité suroviny jsou něčím zvláštní a výjimečné – například do vanilkové zmrzliny Häagen-Dazs se používají pouze jakostní, ručně sbírané vanilkové lusky z Madagaskaru. Do čokoládové zmrzliny patří jen ta nejlepší čokoláda s vysokým obsahem kaka. A třeba Macadamia Nut Brittle obsahuje nejaromatičtější ořechy na světě, vzácné tropické makadamské oříšky. Stejně důležité jako to, co je uvnitř, je i to, co ve zmrzlině nenajdete. Zmrzlina Häagen-Dazs neobsahuje žádné umělé emulgátory, žádná umělá barviva a příchutě, žádné umělé konzervační látky.

Jistě si z jejích chutí vyberete svou zamilovanou, moji favoritkou je Strawberry Cheesecake s čerstvou jahodo-malinovou šťávou, a tu a tam kousičky tvarohového dezertu. Jedním slovem – lahoda. Jednu zrádnou vlastnost ale má, většinou se totiž nedá odložit, dokud není kelímek prázdný...

Zmrzlina Häagen-Dazs je k dostání v běžné maloobchodní síti v jedenácti lahodných chutích a také ve zmrzlinárně Häagen-Dazs, která se nachází přímo na Královské cestě v pražské Karlově ulici.

DULCE DE LECHE

Inspirovaná tajuplným latinskoamerickým dezertem s kousičky nazlátlého karamelu v lahodné smetanové vanilkové zmrzlině.

BELGIAN CHOCOLATE

Nekonečné lahodná, tmavá čokoládová zmrzlina s kousky čokoládového karamelu.

STRAWBERRIES & CREAM

Pronikavá chuť čerstvých jahod skládá všechny vaše smysly a přinese neprekonaný, čistý požitek z chuti letního ovoce.

CHOC CHOC CHIP

Hedvábně jemná čokoládová zmrzlina, štedře posetá hoblinkami z hořké čokolády z pravého holandského kaka.

■ Již ve starověku si bohatí Peršané mohli dovolit uchovávat ledu uvnitř jakýchsi přírodních chladničiek, nazývaných „yakhchal“. Vychutnávali si tak jako jedni z prvních chlazené lahůdky – např. zvláštní chlazený pokrm, podobný pudinku, jehož základem byla růžová voda, vlasové nudličky a led, ochucený šafránem, ovocem a dalšími aromatickými látkami. Tento, pro nás nezvyklý, pokrm je dodnes v Íránu podáván jako lahůdka.

■ Vynález, který umožnil výrobu zmrzliny a sorbetu, má kořeny v Číně, kde prokazatelně ve 12. století obkládali nádoby s ovocnými šťávami sněhem, smíšeným s ledkem, a tak dosáhli chemickou reakci podchlazení směsi.

■ O rozšíření zmrzliny v Evropě se postarala Kateřina Medicejská, která si po sňatku s Jindřichem II. přivezla z sebou do Francie své italské kuchyně i s tajemstvím výroby této tehdy velmi vzácné pochoutky.

■ Výrobu zmrzliny, jak ji známe dnes, umožnil vynález pana Blasiuse Villafrancy z Říma. V roce 1550 popsal ve svém spisu „Methodus refrigerandi“, že je možné dosáhnout bodu mrazu, když se ke sněhu přidá ledek nebo sůl. Díky tomu se mu povedlo vyrobit zmrzlinu krémovou směs.

■ První ruční výrobek zmrzliny byl vynalezen v roce 1846, a to už si zmrzlinu mohou dovolit i široké vrstvy obyvatelstva – vznikají první kavárny, kde se podává i zmrzlina, a v roce 1870 vzniká v Anglii první továrna na zmrzlinu.

■ K mohutnému rozšíření zmrzliny dochází hlavně ve druhé polovině 20. století, kdy se zlevňuje proces mražení. Významným vynálezem 20. století je také proces výroby tzv. lehké, nadýchané zmrzliny, která řadě výrobců umožnila prostřednictvím zašlehaného vzduchu i více než dvojnásobit objem zmrzlinové hmoty, aniž by bylo potřeba více surovin, a tedy snížit náklady.

Shrnutí

- Každý prvek umístěný na stránce má svá přesná pravidla
- Grafickou úpravu časopisu ovlivňuje cílová skupina čtenáře
- Úprava stránek musí být přehledná, aby se čtenář v textu dobře orientoval
- Sazba hlavního textu bývá převážně trojsloupečná
- Grafická úprava bývá v celém časopise jednotná
- Dodržujte typografická pravidla!

Domácí úkol

Do příštího týdne zhotovte 2 návrhy dvoustrany časopisu podle dodaných podkladů pro sazbu (obrázky a texty)